

Opgave 4

Betaalbare zorg of zorg om betaalbaarheid?

uit een Amerikaans onderzoeksrapport, maart 2009:

Lang niet alle inwoners van de Verenigde Staten van Amerika (VS) zijn verzekerd tegen ziektekosten. Inwoners van de VS met een minimuminkomen krijgen gratis Medicaid, betaald door de overheid (zie bron 9). Wie een paar dollar meer verdient, heeft geen recht op Medicaid en kan zich particulier verzekeren. Niet iedereen kan en of wil dat betalen.

In de VS kunnen werkgevers een gedeelte van de premie voor de particuliere ziektekostenverzekering aan hun werknemers vergoeden. Deze werkgeversbijdrage verhoogt het inkomen. We hebben onderzocht of deze werkgeversbijdragen van invloed zijn op de inkomensverdeling tussen werknemers in de VS.

- 2p **18** Gaat dit onderzoek over de categoriale inkomensverdeling of over de personele inkomensverdeling? Licht het antwoord toe.

Onderzoeker Johnson stelt dat de inkomensverdeling door de werkgeversbijdrage niet is veranderd. Als bewijs voor deze stelling maakt hij een tabel waarmee de lorenzcurve getekend kan worden die ontstaat na het meetellen van de werkgeversbijdrage.

Gebruik de uitwerkbijlage.

- 3p **19** Onderzoek de juistheid van de stelling van Johnson. Doe dit als volgt:
- Vul op de uitwerkbijlage de kolommen (3) en (4) van de tabel in.
  - Teken op de uitwerkbijlage de nieuwe lorenzcurve.
  - Schrijf op de uitwerkbijlage jouw conclusie op.

Onderzoeker Jackson stelt dat de groep werknemers in de laagste inkomensklasse minder profiteert van deze werkgeversbijdrage dan de groepen werknemers in sommige hogere inkomensklassen. Om dit aan te tonen, gebruikt Jackson bron 11. Jackson concludeert dat er **wel** sprake is van een scheve inkomensverdeling.

Gebruik bron 11.

- 2p **20** Beargumenteer de conclusie van Jackson.

Een kritische econoom in de VS wijst op het zeer hoge niveau van de totale kosten van de gezondheidszorg in de VS. Met 17% van het bbp liggen deze kosten veel hoger dan in de meeste andere westerse landen. Een stelsel als Medicaid in combinatie met werkgeversbijdragen gaat gepaard met meer moreel wangedrag onder zorggebruikers dan bij ziektekostenverzekeringen in andere westerse landen, aldus de econoom. Hij pleit voor meer marktwerking in de gezondheidszorg. De Amerikaanse overheid ziet nadelen in meer marktwerking bij een elementaire basisvoorziening als gezondheidszorg, zeker in een samenleving die toch al wordt gekenmerkt door een groot verschil tussen arm en rijk.

- 2p **21** Leg uit hoe dit verzekeringsstelsel kan leiden tot relatief hoge kosten van de gezondheidszorg in de VS. Verwerk in het antwoord het verband tussen het stelsel en méér moreel wangedrag.

Gebruik bron 12.

- 2p **22** Beschrijf met behulp van de cartoon welk nadeel meer marktwerking in de gezondheidszorg kan hebben.

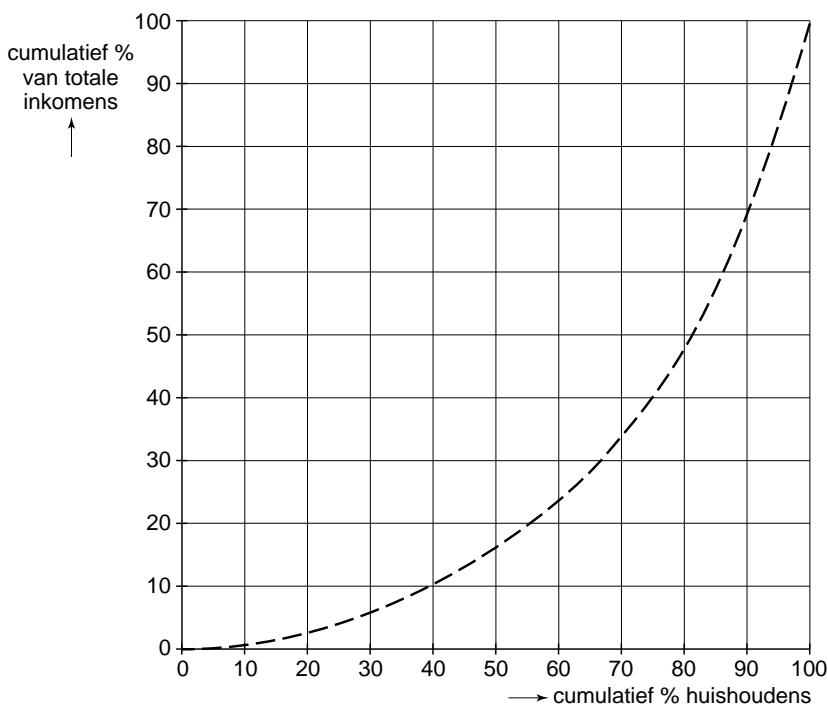
uitwerkbijlage

19

inkomensverdeling na de werkgeversbijdrage in de ziektekostenpremie in 2005					
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
	inkomensklasse van huishoudens (\$)	gemiddeld inkomen per inkomensklasse (\$)	gemiddeld inkomen per inkomensklasse in % van totaal	gemiddeld inkomen per inkomensklasse in % van totaal, cumulatief	aantal huishoudens in % van totaal
I	< 27.301	14.800	...	...	25
II	27.301 – 58.000	41.500	...	...	25
III	58.001 – 130.000	84.800	...	...	25
IV	> 130.000	210.000	...	...	25
		351.100	100		100

lorenzcurve

De lorenzcurve van de inkomensverdeling vóór de werkgeversbijdrage, zie bron 10, is al ingetekend.

conclusie

.....
 .....

Opgave 4

bron 9 Medicaid

Medicaid is een hulpverleningsprogramma in de Verenigde Staten dat zorgt voor ziektekostenverzekeringen voor individuen en families met een minimuminkomen. Volwassenen met een laag inkomen, kinderen zonder ouderlijke zorg, senioren met weinig inkomen en gehandicapten komen in aanmerking voor Medicaid. Ziektekosten worden door de overheid rechtstreeks betaald aan de zorgverleners. Soms is er sprake van een kleine eigen bijdrage door de burger.

bron 10 gegevens Amerikaans onderzoek (2005; vereenvoudigd)

inkomensverdeling vóór de werkgeversbijdrage in de ziektekostenpremie					
	inkomensklasse van huishoudens (\$)	gemiddeld inkomen per inkomensklasse (\$)	gemiddeld inkomen per inkomensklasse in % van totaal	gemiddeld inkomen per inkomensklasse in % van totaal, cumulatief	aantal huishoudens in % van totaal
I	< 27.301	14.176	4,2	4,2	25
II	27.301 – 58.000	39.374	11,6	15,8	25
III	58.001 – 130.000	80.685	23,9	39,7	25
IV	> 130.000	204.081	60,3	100	25
	Totaal:	338.316	100		100

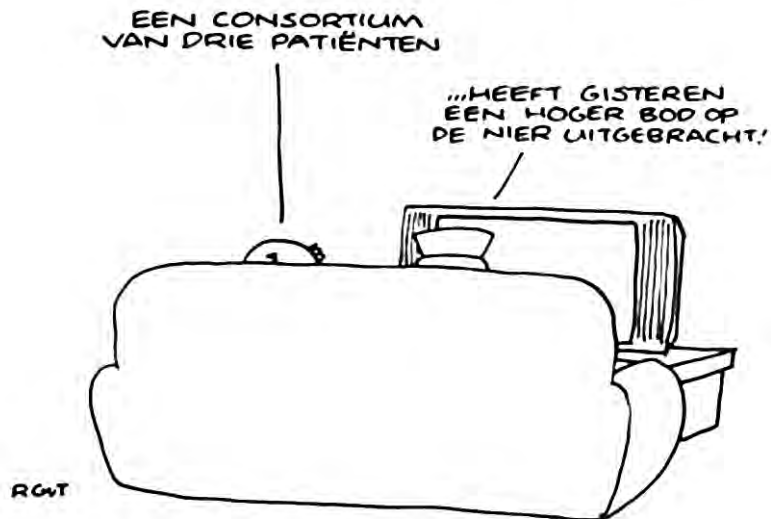
bron 11 werkgeversbijdragen aan ziektekostenpremie in 2005

	inkomensklasse van huishoudens (\$)	gemiddelde bijdrage in % van het gemiddelde inkomen	aantal huishoudens dat verzekerd is tegen ziektekosten, in % van totale groep ¹⁾
I	< 27.301	20,0	22
II	27.301 – 58.000	9,7	56
III	58.001 – 130.000	6,3	81
IV	> 130.000	3,3	89

¹⁾ Alleen werknemers die zich daadwerkelijk particulier verzekeren tegen ziektekosten, hebben recht op een werkgeversbijdrage.

bron 12 cartoon over meer marktwerking in de gezondheidszorg

FOKKE & SUKKE
DENKEN DAT HET SPANNENDE TELEVISIE WORDT

Fokke & Sukke denken dat het spannende televisie wordt.
Een consortium van drie patiënten ... heeft gisteren een hoger bod op de nier uitgebracht.